

SALVE

Časopis ZŠ Salvátor, Králova 380, Valašské Meziříčí
Prosinec 2019

Milí čtenáři časopisu Salve!

Když jsem dnes otočil nový list adventního kalendáře na druhou adventní neděli, padl mi zrak na text: „Na pět minut si sedni a nic nedělej. Jenom vnímej svůj dech a Boží přítomnost.“

Paráda. Sed' a nic nedělej! Takových úkolů by se mi líbilo více. Jenže velmi rychle se mi hlavou začaly honit pochyby. Text totiž pokračuje poměrně naléhavě další výzvou - vnímat Boží přítomnost tím, že se zastavím, odstřihnu své myšlenky od všeho, co právě dělám a prožívám, od všech starostí, úkolů, radostí, od minulosti i od toho, co mne čeká! No nazdar, tohle není zrovna moc jednoduché. Možná, že i mezi vámi budou někteří na tom podobně, jako já. Začal jsem si totiž promítat svůj současný každodenní způsob života, denní režim, ve kterém se poslední dobou pohybuji - rutina, která je zřejmě pro mnohé dospělé podobná.

Ráno hlas budíku neodbytně upozorňuje, že sladké sny skončily. Rychle se obléci, hodit do sebe pár soust snídaně a teplé kafe, urvat pár minut na ranní modlitbu, nakrmit a vyvenčit psa a pak rychle do práce. Tam se většinou čas jako mávnutím kouzelného proutku rychle posune do odpoledních hodin a hlavně v zimě, než se vzpamatují, je za okny tma. Občas se do toho ozve mobil s dotazem mých dospělých dětí - zda jsem ještě v práci a jestli bych se pro ně zastavil a vzal je domů, protože i jim právě „padla“. Tak sedám do auta a ucpaným městem se pomalu prodírám na určené místo, kde nasedají, a obracím směrem k domovu. Jsem moc rád, že se nám občas podaří po návratu domů aspoň na pár minut posedět společně u odpolední kávy, stručně probrat, co nás v práci potkalo. Jsou to vzácné chvílky, které ale rychle uplynou a pak se znovu vrháme do víru dalších povinností či úkolů, které je nutno rychle zvládnout. Často mne až unavené oči a podezřelé ticho upozorní na to, že už je čas spánku. Zítřka to bude nejspíš velmi podobné...

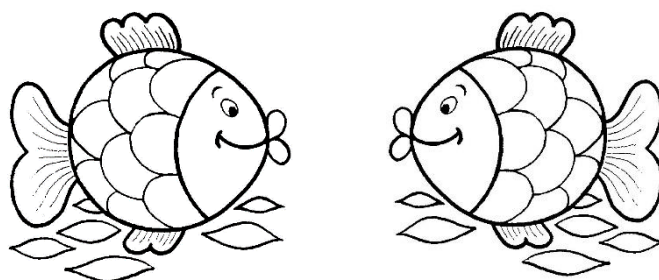
„Bože, jsi tu? Kde Tě mám v tom uspěchaném životě hledat?“

„Ptáš se ale úplně špatně! Jsem tady, jsem stále s tebou. Bdím nad tvými kroky, vím, co tě trápí, co prožíváš, čeho se bojíš, co plánuješ!. To jen tvé smysly se nechaly otupit shonem každodenních starostí, a proto mne nevnímáš. Tak už si konečně na chvílku sedni, nic nedělej, na nic nemysli, všechno mi dej, o všechno se postarám.“

Asi začínám chápat, proč je právě v adventním kalendáři tahle výzva - sednout si, nic nedělat a vnímat Boží přítomnost. Máme se připravovat na příchod Pána! Vánoce, čas, kdy si připomínáme příchod Boha mezi nás, se blíží. Ale On nechce přicházet jen do nějakých anonymních jesliček. On touží přicházet do našich srdcí, do našich konkrétních starostí. A bez toho aniž bychom se stále učili vnímat Jeho přítomnost v našich životech, zůstanou Vánoce pouze symbolem, který po čase přehluší zběsilý tep dnešní doby.

Vánoční prázdniny, které nás zanedlouho čekají, budou neobvykle dlouhé, protože do školy půjdeme až 6. ledna. Věřím, že si tento sváteční čas náležitě užijeme v klidu, pohodě, v rodinném kruhu a že hlavně my, dospělí, si snáz nalezneme chvílku jen tak si sednout, nic nedělat a nechat na sebe působit Boží blízkost a radost, že přišel ke každému z nás.

Přeji vám všem požehnané Vánoce, citlivé a vnímavé smysly, které nás mohou ujistit o tom, že Bůh je stále s námi a že se o Něj můžeme v každé situaci opřít, protože Mu na nás záleží. Vždyť proto přišel o Vánocích na tuto Zemi. Ať vám Pán žehná i celý příští rok.

Hynek Mikušek

Těšíme se na Vánoce - 3. ročník

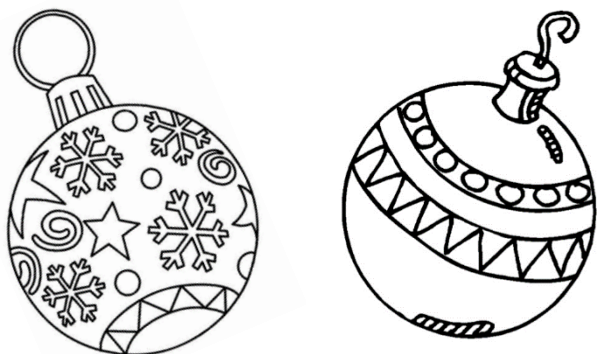
Terezka Havranová, 3. roč.

Timotej Zgabaj, 3. roč.

Lucka Zubíková, 3. roč.

Julie Folvarčňá, 3. roč.

VÁNOČNÍ HÁDANKY

Advent

První hádanka je rozehřívací. Zvyk vázání a rozsvěcování čtyř adventních svící se sice rozšířil až ve 20. století, zato nyní je velmi oblíbený. Pěkně totiž ukrajuje adventní čas, dobu očekávání narození božího dítěte.

Barborky

Sám svatý Petr prý spustí z nebe žebřík, aby po něm Barborky sestoupily. Pro hodné děti nesou dárky a zlobivé vyšlehají. Proto večer děti napínaly uši. Kdy se zvenčí ozvou metly na oknech a cinkot zvonku. Barborky však neznamenají jen obchůzku bíle oděných postav se závojem přes obličej, ale také větvičky třešně. Když ve vodě do Vánoc vykvetete, může se dívka těšit na svatbu.

My jsme čtyři Barborky, jdem ze Sv. Hory. Neseme všelijaké dary, abychom vám taky dali. Mulisi, mulisi, mulisi, mulisi.

Mikuláš a Mikuláška

Svátek svatého Mikuláše připadá sice na 6. prosince, ale slaví se v předvečer, což je pozůstatek staroevropského chápání času, kdy se den nezačínal ránem, ale předešlou nocí s východem první hvězdy. Mikuláš představuje postavu skutečného světce, biskupa v dobách prvních křesťanů, ale přidávaly se k němu další postavy. Zapomenutá je jeho matička, bíle oblečená Mikuláška s cepem či srpem.

Mikuláš ztratil plášť, Mikuláška sukni, hledali, nenašli, byli oba smutní.

Ambrož

V některých krajích bylo možné na sv. Ambrože potkat postavu oděnou do bílé košile, se špičatou čepicí na hlavě a se závojem přes obličej. V ruce držel Ambrož dlouhé proutěné koště polepené papírem a uzlíček s cukrovím. Neobcházel po domech, ale čekal večer u kostela na děti. Pak sladkosti házel na zem. A jak se děti shýbaly, tak je Ambrož vyplácel koštětem.

Lucky

Domy 13. prosince obcházela skupina ženských postav. Lucky mají bílá roucha, někdy i dlouhé bílé zobany jako tajemní ptáci. Obličej mají pomoučněný. Ze světnic vymetají smetí perutí z husího křídla. Kontrolovaly, zda některá hospodyně nedere peří nebo nepřeđe.

Jdu, jdu, noci upiju.

Jesličky

Dny, které zbývají po Lucii do Vánoc, se nejen uklízí, peče, zdobí, ale také se staví betlémský výjev z figurek z papíru, dřeva, vosku či ze sádry. Do domácnosti se rozšířily potom, co Josef II. stavění betlémů v kostelech zakázal. Betlém má pevně uspořádání figur, v jejichž centru je Svatá rodina, ale zároveň si jej tvůrci rozšiřovali o postavy a výjevy jim důvěrně známé.

Klempera

Rodiče strašili děti, které nechtěly jíst, Klemperou. Postava zahalená do prostěradla přicházela večer 19. prosince a dělala velká rámus. Nosila necky pobité hřeby, po příchodu do domu do nich tloukla kladivem a nehodným dětem vyhrožovala, že jim okuje nohy.

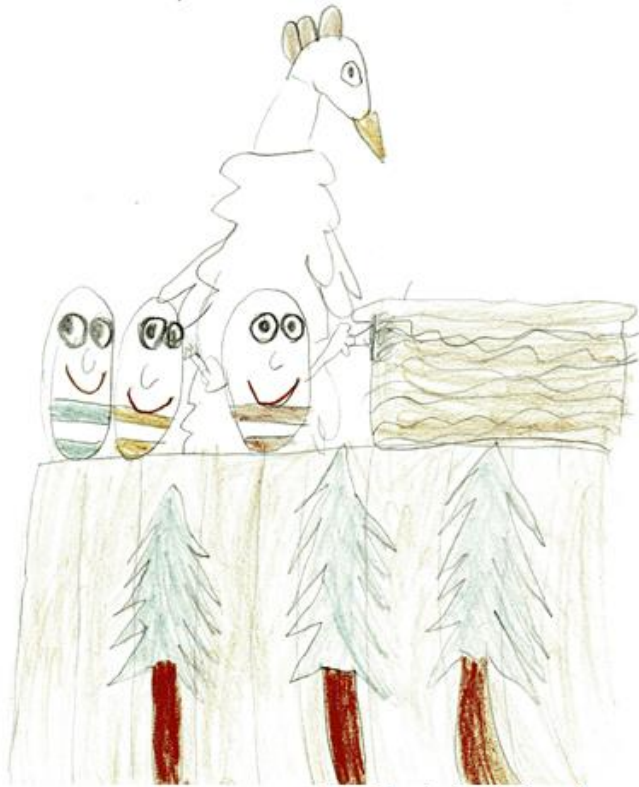
Stromek a jmelí

Vánoční zeleň k nám proniká postupně. Nejprve se v 19. století šířili vánoční stromky a to hlavně v městech, teprve se později tento zvyk ujal i ve venkovských staveních.

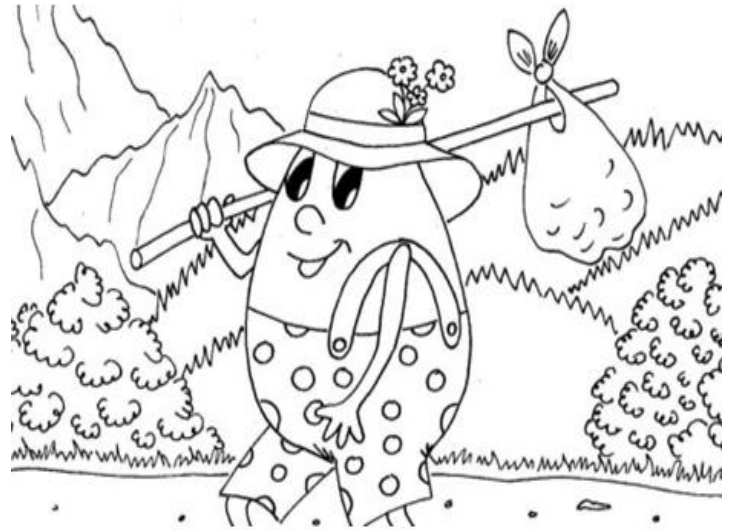

Prvňáčci navštívili Divadlo loutek v Ostravě.

Divadelní představení „ Jak šlo vejce na vandr“ se jim moc líbilo ☺

Emá Zgabajová, 1. roč.

Veronika Ríta Kolajová, 1. roč.

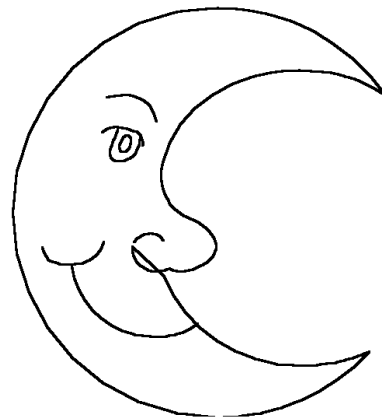
Amálka Orságová, 1. roč.

Rýmované hádanky

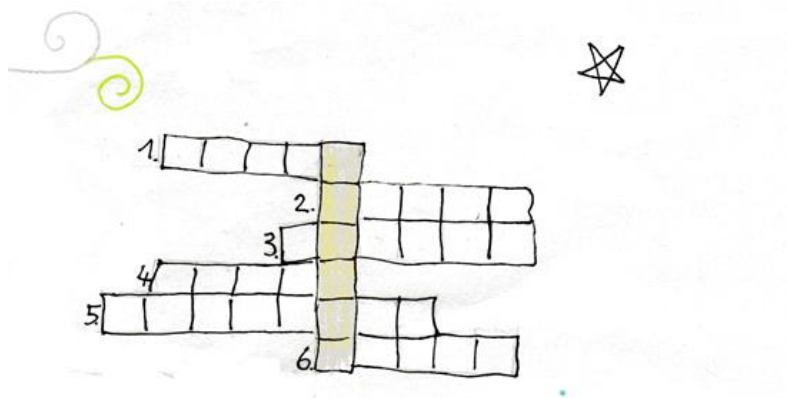
Je to černobílá věc, strakatá jak nebe.
Týká se to mě i tebe, bez ní by byla Země bez sebe.
Je to malá kulička, možná dokonce hvězdička.
Je tmavá jako noc, ale přesto má světelnou moc!

Je to velký trezor, je u něho dozor.
Jakmile z něj něco zmizí, je celé město v krizi.
Když se lupič načapá, pěkně se mu vynadá.
Pak se zas do trezoru věci dají, už se tu zas lidé mačkají.

Je to velmi užitečná věc, v dnešní době ji má každý chlapec.
Nepoužívej ji moc, jinak na ni budeš i přes noc.
Je to špatný kamarád, nemám ho moc rád.
Někdy se hodí, ale dávej si pozor, ať tě ze světa nevyhodí.

Matěj Triebenekl, 5. roč.
Řešení: měsíc, banka, mobil

1. Na vánoční stromeček se dávají
(V jednotném tvaru).
2. Pod vánoční stromeček dostáváte
3. Každou adventní neděli zapalujeme 1...
4. Děláme adventní.....
5. V jakém měsíci slavíme Vánoce.
6. Jako obyčej na Vánoce si dáváme
Pod šupinu od kapra.

EMA STRÝČKOVÁ, 4. roč.

Mamka říkala, ať si jdu
taky někdy hrát ven...na
sluníčko

Kuchařka naší třídy

Naši čtvrtáci si letos vymysleli třídní aktivitu. Kdo chce, přinese do školy recept na nějakou dobrotu, kterou sám (nebo s pomocí) vyrobí a přinese ochutnat spolužákům. Naše „kuchařská kniha“ se úspěšně rozrůstá, tak vám z ní nabízíme malou „ochutnávku“:

POMAZÁNKA (Kryštof Mervart)

Suroviny: pomazánkové máslo, 100 g tatarky, 3 vejce, 2 větší rajčata, zelená paprika, 100 g šunky, 100 g eidamu, špetka soli, mletá paprika, česnek podle chuti

Postup: smícháme tatarku s pomazánkovým máslem a česnekem, přidáme vše nakrájené na kostičky a můžeme jíst!!

PÁRKY V ŽUPANU (Ema Strýčková)

Suroviny: listové těsto (nejlépe rozválené), párky, případně nějaké koření

Postup: párky zabalíme do těsta, potřeme vajíčkem, případně okořeníme. Na plech dáme pečicí papír a dáme péct do trouby rozehřáté na 200°C. Pečeme asi 20 min (podle barvy). Po vychladnutí můžeme porcovat.

(Jedno listové těsto vyjde asi na 7 párků.)

SUŠENKY OREO (Mikuláš Perutka)

Suroviny: 300 g hladké mouky, 1 lžička prášku do pečiva, špetka soli, 100 g moučkového cukru, 1 sáček vanilkového cukru, 4 lžičice kakaa, 180 g roztopeného másla, 1 vejce

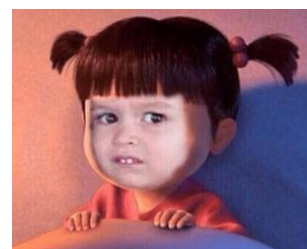
Na náplň: 250 g tvarohu, 100 g sušeného mléka, cukr dle chuti

Postup: vše smícháme a rozválíme na placku. Vykrajujeme kolečka a dáme péct na 180°C. Mezitím si uděláme náplň, kterou dáváme vždy mezi dvě sušenky. MŇAM!!

Možná vám naše recepty poslouží jako inspirace pro vánoční nebo silvestrovské pohoštění. Pak vám přežeme DOBROU CHUŤ!! ☺

Milý Ježíšku:
Celý rok jsem byla hodná...
Dobře, tak skoro celý rok...
No tak, půl roku...
Fajn, koupím si něco sama!

Přes noc u nás napadly čtyři metry sněhu!

NÁPLAST NA KUŘÍ OKO

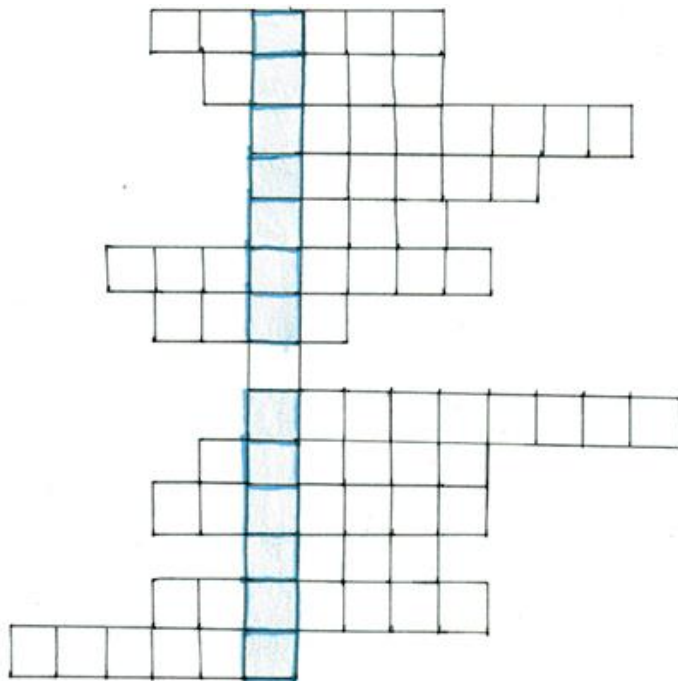
Tajenka

1. název naší školy ZŠ...
2. 24. 12. jsou?
3. právě probíhá doba...
4. Jágr má na hokej...
5. Y-(dlouhé)
6. kdo jede na bílém koni?
7. obyvatelé Itálie...
8. co zpíváme o Vánocích?
9. jinak imigrant...
10. co člověk neumí...
11. když jsme u doktora, otevřeme pusku a řekneme?
12. pohádka pro malé děti

1.								
2.							E	
3.			V	E				
4.							T	
5.								
6.			R					
7.			L					
8.				E			Y	
9.		P			H		Í	
10.			É			T		
11.								
12.		Š				K		

Tomáš Kabeláč, 9. roč.

1. Co začíná 1. adventní neděle?
2. Co děti dostávají pod stromček?
3. Co slavíme 24. prosince?... Ježíše Krista.
4. Čím zdobíme vánoční stromček?
5. Chodí s andělem a Mikulášem 5. prosince večer.
6. Mše svatá 24. prosince ve 12 hodin v noci.
7. Padá to v zimě. Co to je?
8. Na Vánoce se to zdobí a je to zelené.
9. Co dovedlo pastýře do Betléma? Betlémská ...
10. Chodí 6. ledna. Tři ...
11. Bývají různé vánoční ...
12. Má svátek 6. prosince
13. Na věnci máme 4 adventní ...

Jana Bačová, Vendula Sulovská, 9. roč.

sv. Blažej - 3. únor, nezávazná památka
biskup, mučedník

narozen: není známo
zemřel: asi r. 320
patron: hlavně lékařů a hudebníků, uvádí se i krejčích, koželuhů, obchodníků s vlnou, obuvníků, pekařů, zedníků. Vyzván je proti bolestem v krku a různým nemocem.
znázornění: biskup, hřeben, chlapec, prase, svíce, vlk

LÉKAŘ DUŠÍ I TĚLA

Patří mezi nejznámější světce, i když historicky zaručených informací je poskytnuto. Jisté je, že byl biskupem v Sebastě v Arménii (jde o dnešní Sivas v Turecku) a v době uskutečňování příkazů císaře Licinia byl krutě umučen. Ostatní životopisné informace se opírají o vyprávění z legend.

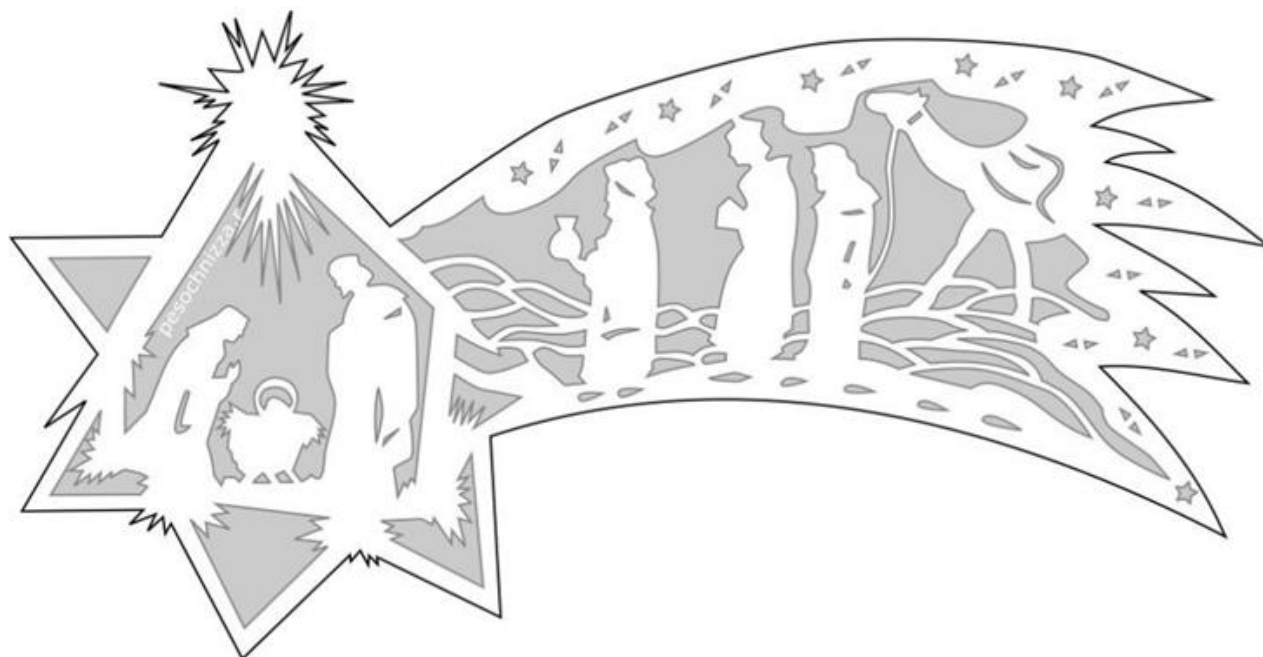
Světec se stal ochráncem nemocných krčními chorobami a církev tuto tradici potvrdila liturgickým obřadem, který se koná v dnešní den s názvem "svatoblažejské požehnání".

Staré životopisy uvádí, že před povýšením na biskupa v Sebastě se Blažej zabýval lékařským studiem a vzorně vykonával lékařskou praxi. V době Liciniova pronásledování se uchýlil do horské jeskyně, aby potají pokračoval ve své činnosti. Dle legendy zachránil chudé vdově selátko, ohrožované vlkem. Za to prý vdova Blažejovi později nosila svíce. Ve své skrýši byl objeven lovci, kteří ho přivedli do městského vězení. V žaláři se věnoval modlitbám a mnohým poskytl duchovní povzbuzení. Dle poněkud odlišných legend buď v žaláři nebo až cestou na popraviště pomohl promodralému chlapci, který se dusil zapáchnutou rybí kostí v krku. Modlitba biskupa a jeho ruce chlapce zachránily.

Legendy měly vliv i na vznik liturgického obřadu udělování svátostiny "svatoblažejské požehnání" se 2 zkříženými svícemi a modlitbou "Na přímělu svatého Blažeje..." Mimo vyprávění legend může v symbolice dvou zkřížených svící být viděna biskupská hodnost a statečnost nebo víra a láska Blažejova, které nepřemohly ani útrapy a smrt.

Blažej byl mučen, jelikož nechtěl obětovat pohanským bohům. Na strom zavěšené tělo mu rozdrásali železnými hřebeny a odsoudili ho k popravě stětím.

Čerpáno: www.catholica.cz

Druháci u pana kováře

Do dílny uměleckého kováře Josefa Hrušky byli pozváni samotným mistrem žáci 2. ročníku, protože právě v této třídě se vzdělává jeden z jeho vnoučků. Venku bylo několik stupňů pod nulou, a tak všem byl příjemný pobyt v blízkosti ohně, který svými teplo rozdávajícími plameny mával dětem na přivítanou. Pan kovář děti seznámil s jeho řemeslem a s historií, vysvětlil, co všechno vyrábí, a celou dílnou je provedl. Zároveň jim ukazoval různé části jeho namáhavé práce, žáci viděli i jiskřičky létající od rozžhaveného železa, neopomenul ani různé pomocníky v podobě strojů. Během celého programu „musel“ zodpovědět desítky otázek malých pozorovatelů. Za zmínku jistě stojí, že někteří chlapci začali právě dnes uvažovat, jestli by se také neměli stát kováři. Dva se již rozhodli kladně. Za vynikající exkurzi Vám patří velký dík, pane kováři!

Ludmila Černochová

Jeník Heller, 2. roč.

Natálka Žilinská, 2. roč.

U pana kováře

Klárka Stančíková, 2. roč.

Amálka Levová, 2. roč.

Verunka Bačová, 2. roč.

Honzík Olejník, 2. roč.

Veselé Vánoce

Jana Bačová, 9. roč.

POZNÁVÁME NAŠE KRÁSNÉ CÍRKEVNÍ STAVBY

Než se pustíme do druhého odhalování kostelů v naší vlasti, prozradím vám jména úspěšných řešitelů z podzimního kola. Byli to: **Jitka Chovancová z VIII. třídy, Dominik Lev ze III. třídy a Pospíšilovi.**

Místa, která byla v hádankách: kostel Panny Marie Sněžné v Malenisku-Provodově, kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, Horní Lideč - kostel sv. Václava, Sv. Hostýn a kostel sv. Petra a Pavla ve Špindlerově Mlýně. Děkuji za zájem a těším se na další úspěšná řešení. Tak tedy:

1) První obrázek je z krásného místa, které se nachází na jihozápadě královéhradecké diecéze a patří pod správu královéhradeckého biskupa. Je národní kulturní památkou a vyhledávaným poutním místem. Je jednou z nejstarších farností diecéze. Její počátky se datují do 12. století, kdy zde olomoucký biskup Jindřich Zdík povolal první řeholníky, nejdřív benediktiny a v roce 1149 premonstráty z kláštera ve Steinfeldu. Po výjezdu č. 90 z dálnice D1 se potom směrem od Humpolce vydáte na Pelhřimov. Určitě si všimnete upoutávek k návštěvě tohoto mimořádného místa. O kterou stavbu jde? Zapiš, **jak se jmenuje přilehlý kostel a kde se nachází.**

2) Druhá fotografie je z jižních Čech. Kostel je gotickou stavbou v Jindřichově Hradci, jedna z nejstarších ve městě. Kostel začali stavět na počátku 14. století minorité, kteří do Jindřichova Hradce krátce před tím přišli. Byl stavěn několik desetiletí. A v minulosti prošel mnoha katastrofami od vyplenění, po vypálení. V interiéru kostela se nacházejí cenné, raně barokní oltáře, renesanční a barokní lavice, kazatelna a řada náhrobků. Patří k častým cílům turistů v Jindřichově Hradci, protože v různých letáčcích a turistických průvodcích najdete zajímavé informace, které kostelu přidávají na atraktivitě. Uvnitř kostela se totiž zachovaly gotické malby z poloviny 14. století a zajímavostí je, že zpodobňují neobvykle zdeformovaná těla a tváře. Vypadají jako čertíci. To budí pozornost milovníků záhad. Kostel vybízí i k další zvědavé otázce, a sice proč je stavba křivá. „Původní románský kostel zřejmě nebyl správně orientován podle světových stran. Proto se lidé při pozdější gotické přestavbě snažili vychýlenou orientaci oltářišť na východ opravit. Použili však původní základy kostela, a tak získala stavba svoji křivost,“ uvedl jednu z možností archeolog Vladislav Burian. Už víte, **jak se jmenuje tento kostel v Jindřichově Hradci?**

3) Ve městě, kde se nachází kostel, jehož jméno máte určit, je například také Malé muzeum Bible. To bylo založeno 1. února 2016. Expozice v muzeu představují historii Bible na českém území a ve sbírkách je na 350 různých výtisků Bible. V muzeu jsou uvedeny i staré tisky, tj. výtisky Bible z 16. až 18. století. V části výstavy, která je věnována kuriozitám, jsou vystaveny například Lego Bible či Minecraft Bible, vystavena je také Bible v Braillově písmu a další zajímavosti. V expozici je možné si vytisknout stránku Bible na replice knihtiskového stroje. Zcela jistě stojí za návštěvu. Zpátky k naší hádance. Kostel, který máte uhádnout, není ve městě jediným. Tento je gotickou dominantou historického jádra města a byl založen koncem 13. nebo začátkem 14. století. Od roku 1589 zdobí exteriér kostela psaníčková sgrafita. Uvnitř zaujme hlavní raně barokní oltář a překrásná křížová cesta podle návrhu Františka Bílka. Vyhlídková věž kostela pochází z roku 1576. Z ochozu věže, z výšky třiceti metrů, je pěkný výhled. V horní části věže je zpřístupněna komůrka hlásného, který zde sídlil do třicátých let 20. století. Na ochoz věže vede 135 schodů. Zcela jistě jste již poznali, **o jaký kostel a jakém městě se zde píše.**

4) Na úpatí vrchu Křemešník vzdáleného 10 km od Pelhřimova se v minulosti dolovalo stříbro. Z jedné zasypané štoly vyvěrá pramen chladivé vody. Dle pověsti se zde v dobách třicetileté války zastavil raněný voják, aby si umyl rány, a ty se mu rychle zhojily. Tato pověst dala podnět ke vzniku známého poutního místa. Zázračná voda však neteče stále, objevuje se okolo Vánoc a koncem července se ztrácí.

Podle rozborů se jedná o vodu absolutně čistou. V roce 1689 byla nad pramenem postavena kaplička. Od kapličky na vrchol vede křížová cesta. Na samotném vrcholu kopce je vystavěn barokní areál, kterému vévodí **kostel**(jeho název máte zjistit). V roce 1993 byla na vrcholu kopce Křemešníku postavena 52m vysoká rozhledna Pípalka. Pokud návštěvník vystoupá 205 schodů, uvidí jako na dlani část Českomoravské vrchoviny včetně jejího nejvyššího vrcholu Javořice.

5) V poslední hádance se vrátíme z putování po českých krajích do toho našeho. A navštívíme poutní místo nedaleko Zlína. Tradice poutí k posvátné sošce Panny Marie se datuje již do 14. století v souvislosti s jejím nálezem v okolních lesích. Pro ochranu sošky byla postavena kaple, pozdější hřbitovní kostel. Ten byl v rámci josefínských reforem zrušen a odsvěcen koncem 18. století, soška Panny Marie byla mezitím přemístěna do nového kostela. Zakladatelem kláštera a nového kostela byl v 17. století Albrecht z Valdštejna, tehdejší majitel panství Lukov. Založením kláštera splnil přání své první manželky Lukrécie Nekšovny z Landeka. Po bitvě na Bílé hoře přesunul Valdštejn své majetkové zájmy do Čech a v roce 1623 Lukov prodal. Díky nezájmu dalších majitelů Lukova stavba poutního areálu postupovala jen pomalu, kostel nakonec byl vysvěcen v roce 1765 za účasti 35 000 poutníků. Už víte, o **jaký kostel jde a kde se nachází?**

Přeji úspěšná řešení!

Magda Krupová

2.

3.

4.

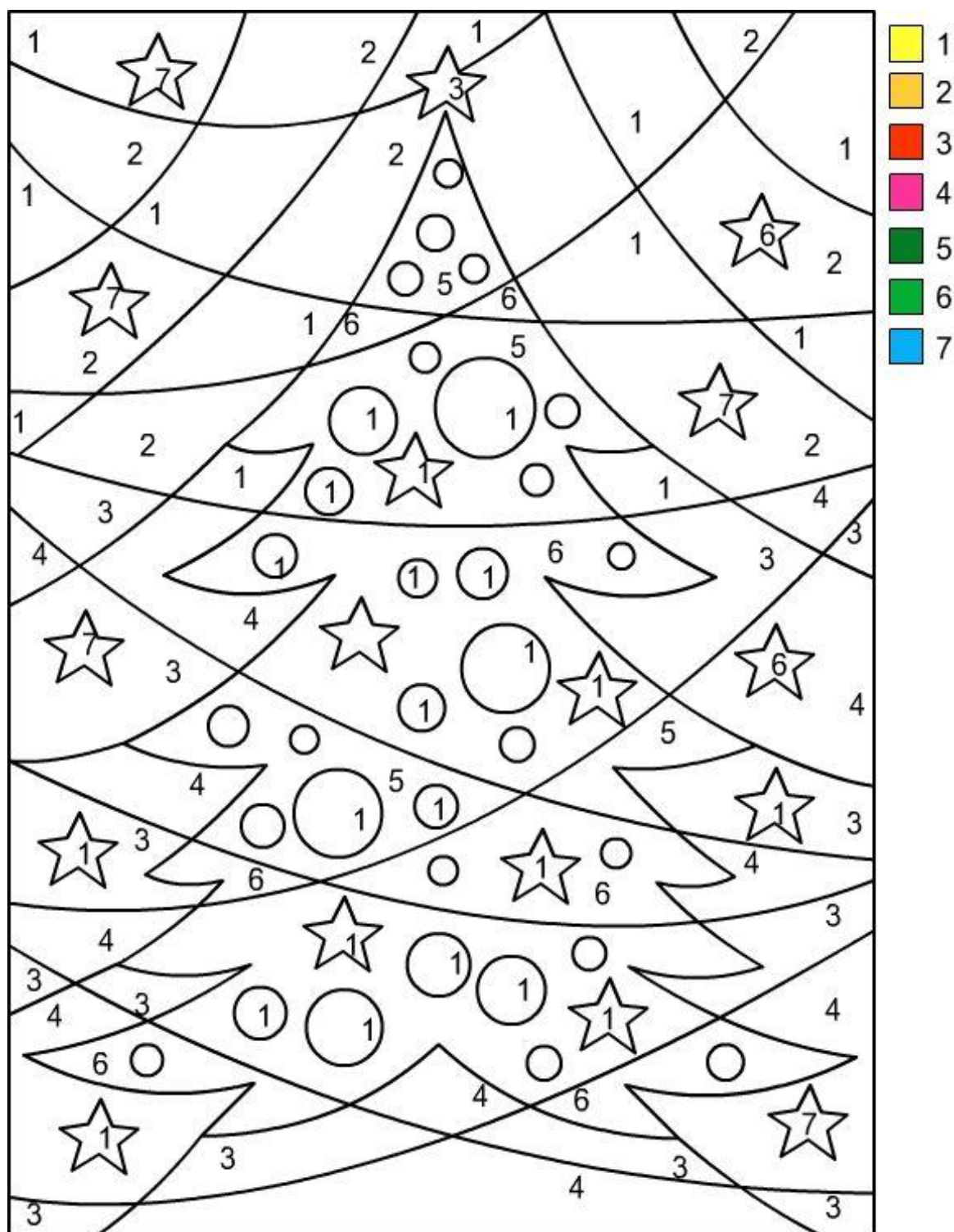

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Pokud jste poznali nebo uhádli, запиšte odpověď nebo odpovědi, odstříhnete část a odevzdejte podepsaný lístek v ředitelně. Stačí jedna odpověď ☺.

Krásné prožití vánočních svátků přeje redakce

Redakce: Parlamentáci ZŠ Salvátor, Marie Čtvrtníčková
Spolupráce: žáci a učitel